

Міністерство освіти і науки України
Черкаський державний бізнес-коледж

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
О.В. Куклін

« 25 » лютого 2019 р.

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО
ВИПРОБУВАННЯ
З ТВОРЧОГО КОНКУРСУ (ЖИВОПИС, РИСУНОК ТА
КОМПОЗИЦІЯ)**

для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого
спеціаліста
на базі базової загальної середньої освіти
за спеціальністю 022 «Дизайн»

РОЗГЛЯНУТО

та рекомендовано до затвердження
на засіданні циклової комісії дизайну
протокол № 5 від 25.01.2019 р.

Черкаси 2019

Програма фахового вступного випробування для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста за спеціальністю 022 «Дизайн» / Розробник Музиченко В. М., Черкаський державний бізнес-коледж. – Черкаси, 2019. – 23 с. та 2 додатки.

Розробник
Музиченко В. М., викладач-методист

*Затверджено на засіданні приймальної комісії
Черкаського державного бізнес-коледжу
(протокол № 3 від «22» лютого 2019 р.)*

© Черкаський державний
бізнес-коледж, 2019

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
1. Керівництво конкурсом	5
2. Концепція конкурсного завдання	5
3. Загальні вимоги до об'єму та якості виконання конкурсного завдання	6
4. Зміст творчого конкурсу	8
5. Критерії оцінювання конкурсу	9
6. Типові помилки абітурієнтів	13
Рекомендована література	15
Додаток 1	16
Додаток 2	21

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму творчого конкурсу для вступу на навчання за спеціальністю 022 «Дизайн» складено на підставі Навчальної програми для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Мистецтво. 10-11 клас» (рівень стандарту).

Пропонована орієнтовна програма вступного випробування з творчого конкурсу розрахована на проведення іспиту з трьох розділів: композиція, рисунок, живопис. Програма окреслює обсяг знань і вмінь отриманих на протязі 7 років загальноосвітньої школи.

У вступному випробуванні беруть участь усі абітурієнти без винятку, зокрема переможці та призери олімпіад, а також ті особи, які мають пільги для вступу до вищих навчальних закладів, тощо.

Під час проведення вступного випробування абітурієнти повинні дотримуватись таких вимог:

- зберігати тишу;
- працювати самостійно;
- не користуватися довідниковими матеріалами (навчальними посібниками, електронними записними книжками, а також будь-якими іншими засобами);
- не розмовляти з іншими абітурієнтами, які екзамнуються;
- не здійснювати допомогу у виконанні завдань іншим абітурієнтам, які екзамнуються;
- не користуватися засобами оперативного (мобільного) зв'язку;
- не покидати меж території, яка встановлена приймальною комісією для проведення вступного випробування.

Творчий конкурс як вступний іспит зі спеціальності «Дизайн» проводиться в один тур.

1. КЕРІВНИЦТВО КОНКУРСОМ

2.1. Загальне керівництво конкурсом здійснюється головою приймальної комісії – директором коледжу.

2.2. Контроль за дотриманням умов конкурсу здійснюється головою предметної екзаменаційної комісії.

2.3. До складу конкурсної комісії входять викладачі циклової комісії графічного дизайну Черкаського державного бізнес-коледжу, ті, що не були задіяні у роботі підготовчих курсів.

2. КОНЦЕПЦІЯ КОНКУРСНОГО ЗАВДАННЯ

3.1. Завдання конкурсу направлені на виявлення у абітурієнтів творчих здібностей до образотворчого мистецтва та уміння логічно мислити, вирішуючи прості творчі завдання.

3.2. Конкурсне завдання є комплексним і представляє собою поетапне вирішення поставлених завдань. Кожен етап демонструє первинні навички композиції, рисунка, живопису, виявляє рівень підготовки, природній хист і художній смак абітурієнта.

3.3. Взято до уваги те, що комісія має справу з досить різним рівнем підготовки абітурієнта і не завжди академічні завдання можуть виявити природній хист до дизайну. Проте, бажаний рівень: попереднє проходження курсу дитячої художньої школи, студії образотворчого мистецтва, або підготовчих курсів.

3. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОБ'ЄМУ ТА ЯКОСТІ ВИКОНАННЯ КОНКУРСНОГО ЗАВДАННЯ

Основні завдання проведення вступного фахового випробування полягають в наступному:

4.1. Перевірка образотворчих здібностей вступників, навичок з виконання живописного натюрморту.

4.2. Виявлення вмінь щодо створення певної композиції; передачі конструктивної будови, форми та об'єму складових композицій, виконання завдання з урахуванням всіх композиційних закономірностей та за усіма правилами композиції зображувальної площини.

4.3. Перевірка навичок з передачі пропорцій предметів, світло-тонової характеристики, відтворення матеріальності простих предметів.

4.4. Виявлення розуміння цілісності живописної постановки, емоційної художньо-образної виразності та чистоти виконання.

Для складання творчого конкурсу **абітурієнти повинні знати:** правила лінійної та повітряної перспективи, основні пропорції побудови предметів, закони зображення перспективи, збереження пропорційних співвідношень складових композицій в побудові, закономірності кольорових гармоній та світло-тонових і кольорових рефлексів.

Вступники повинні вміти: зобразити запропонований натюрморт з урахуванням всіх композиційних закономірностей та за усіма правилами композиції зображувальної площини;

- володіти навичками ведення графічного та кольорового аналізу;

- правильно закомпонувати зображення на площині паперу;

- виявляти основні пропорції, характер і пластичний взаємозв'язок між частинами і цілим;

- виконувати конструктивну побудову кожного предмета натюрморту із дотримання пропорцій та використовуючи закони лінійної перспективи;

- передавати форму, об'єм, текстуру предметів і їх співвідношення засобами світлотіні і кольору;

- володіти графічними прийомами та засобами виразності: лінією, тоном і кольором для передачі пропорцій, пластики та матеріальності форм у просторі; класичною технікою живопису.

Під час творчого конкурсу визначається:

- наявність у вступників знання основ візуальної культури, специфічного професійного бачення та відображення оточуючого середовища;

- рівень сформованості об'ємно-просторових уявлень;

- рівень основних графічних навичок і тонального та кольорового зображення (уміння грамотно скомпонувати зображувані предмети на картинній площині заданого формату, передати пропорції елементів, засобами тону і кольору передати форму, фактуру, матеріальність предметів, домогтися тональної та кольорової цілісності).

4. ЗМІСТ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Завданням творчого конкурсу є натюрморт з 2-3 предметів побуту, овочів або фруктів і двотонного драпірування, яке утворює прості складки.

Вступники повинні композиційно правильно розмістити натюрморт на аркуші паперу, визначивши габаритні розміри постановки та її загальну форму, передати пропорції предметів, конструктивну та реальну форму з урахуванням умов перспективи. Передати об'єм та матеріальність предметів за допомогою кольору.

Для цього необхідно:

5.1. Обрати формат аркуша (розміри вертикальні, горизонтальні).

5.2. Визначити розмір та пропорції предметів.

5.3. Узгодити послідовне виконання всіх етапів роботи над натюрмортом в цілому, а не над окремими його складовими елементами.

5.4. Правильно розташувати зображення в предметів на аркуші. Уточнити взаємне розташування частин натюрморту.

5.5. Зробити конструктивну будову предметів.

5.6. Перевірити симетрію предметів натюрморту.

5.7. Визначити характерні особливості та фактури предметів.

5.8. Передати форму, об'єм, фактуру та матеріальність, тональні та кольорові відношення, рефлексів, власних і падаючих тіней. Передати простір (повітряна перспектива).

5.9. Узагальнити тональні й кольорові співвідношення всіх елементів натюрморту на відповідному рівні завершеності завдання.

Абітурієнт зобов'язаний виконати завдання в повному об'ємі.

Освітлення: верхне-бокове, природне, штучне.

Матеріали: акварельний папір формату А3 (420*297 мм), графічний олівець, пензлики, скотч для закріплення паперу, палітра, планшет, гуаш або акварельні фарби.

Вступне випробування триває 4 астрономічні години.

Іспит проводиться у спеціально обладнаному приміщенні. Робочі місця – мольберти, дошки, стільці, розташовуються так, щоб забезпечити огляд постановки з найбільш цікавих і композиційно-вигідних позицій.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРСУ

Головним критерієм оцінювання є рівень творчого мислення абітурієнта, здатності сприймати та передавати образотворчими засобами конструктивну побудову та цілісність постановки, вирішувати кольорові та тонові співвідношення.

Оцінка передбачає:

- 6.1. Відповідність постановці;
- 6.2. Композиційне розташування предметної групи натюрморту на площині аркуша паперу;
- 6.3. Дотримання пропорційних відношень розмірів предметів по відношенню до їх загальних мас;
- 6.4. Досягнення цілісності зображення;
- 6.5. Передача об'ємної та матеріальної сутності зображуваних предметів;
- 6.6. Виявлення і передача взаємного тонового і кольорового зв'язку предметів натюрморту;
- 6.7. Передача просторовості та виявлення глибини зображуваного об'єкта;
- 6.8. Передача предметного (локального) кольору і тону з урахуванням різноманітності, обумовлених кольорових та тонових відтінків;
- 6.9. Художнє узагальнення як наслідок цілісного здорового сприйняття постановки;
- 6.10. Володіння прийомами техніки живопису (акварель, гуаш – за вибором);
- 6.11. Виявлення засобами живопису основних характеристик складових елементів натюрморту їх форми, кольору, матеріалу, фактури;
- 6.12. Технічна якість виконання.

Конкурсне завдання оцінюється за 12-бальною шкалою, оцінки 3 бали та менше вважаються незадовільними.

Приклади робіт розміщені у додатку.

12 балів – ставиться за роботу, що являє собою оригінальне, гармонійне відтворення натюрморту. У роботі має бути представлена

вдала композиція, чітка конструктивна логіка у відтворенні форми (об'єму) та правильна передача пропорцій предметів в натюрморті, правильне вирішення в тоні; витончені гармонійні кольорові взаємозв'язки та взаємовпливи з передачею рефлексів; лінійна та повітряна перспектива; майстерність у володінні технікою акварелі чи гуаші.

11 балів – ставиться за роботу, що також являє собою гармонійне створення натюрморту. Має вдалу струнку композицію, чітку конструктивну логіку у відтворенні форми (об'єму), правильну передачу пропорцій, вірне вирішення в тоні; також мають бути узгоджені кольорові взаємозв'язки та взаємовпливи з передачею рефлексів; майстерність у володінні технікою акварелі чи гуаші. Втім, дана робота менш композиційно узгоджена, а її виконання менш досконале в рисунки чи живопису.

10 балів – ставиться за роботу, яка має гармонійне написання натюрморту, вдалу композицію, чітку конструктивну логіку у відтворенні форми (об'єму), правильну передачу пропорцій, правильне вирішення в тоні, узгоджені кольорові взаємозв'язки, передачу рефлексів; певну майстерність у володінні технікою акварелі чи гуаші. Однак рівень творчої оригінальності та майстерності виконання дещо зменшений.

Оцінка роботи у **10-12 балів** відповідає високому рівню здібностей абітурієнта.

9 балів – ставиться за роботу в якій спостерігається грамотна, однак дещо невідповідна композиція, недостатня конструктивна логіка у відтворенні форми (об'єму) та відносно правильна передача пропорцій, приблизне вирішення в тоні, узгоджені кольорові взаємозв'язки між предметами, що зображуються; первинні уміння володіти технікою акварелі чи гуаші.

8 балів – ставиться за роботу де присутня грамотна композиція, є незначні порушення у відтворенні форми при передачі основних пропорцій, можуть бути нечіткі вирішення в тоні, неточності в кольорі предметів, що зображуються; відносно уміння володіти технікою акварелі чи гуаші.

7 балів – ставиться за роботу з незначними недоліками в композиційному вирішенні натюрморту, й невеликими порушеннями

у відтворенні форми і передачі пропорцій, але таким, що не змінюють основних параметрів натури; може бути нечітке вирішення в тоні, неточності в кольорі предметів, що зображуються; проте обов'язкові навички у володінні технікою акварелі чи гуаші.

Оцінка роботи у 7-9 балів відповідає середньому рівню здібностей абітурієнта.

6 балів – ставиться за роботу в якій є недоліки в композиційному вирішенні натюрморту й порушення у відтворенні форми і передачі пропорцій та об'єму, але такі, що не змінюють основних параметрів натури; нечітке вирішення в тоні, неточності в кольорі предметів, що зображуються; первинні навички у володінні технікою акварелі чи гуаші.

5 балів – ставиться за роботу, де є недоліки в композиційному вирішенні натюрморту й порушення у відтворенні форми та передачі пропорцій, але такі, що не змінюють основних параметрів натури; нечітке вирішення в тоні, грубі неточності в кольорі предметів, що зображуються; проте мають бути продемонстровані первинні навички у володінні технікою акварелі чи гуаші.

4 бали – ставиться за роботу з неграмотним композиційним вирішенням натюрморту й порушенням форми та передачі основних пропорцій, але таких, що не змінюють основних параметрів натури; присутнє невдале вирішення в тоні та в кольорі предметів, що зображуються; відсутні первинні навички у володінні технікою акварелі чи гуаші.

Оцінка роботи у **4-6 балів** відповідає низькому рівню здібностей, та говорить про недостатню спеціальну підготовку абітурієнта.

1-3 бала – ставиться за роботу з неграмотним композиційним вирішенням натюрморту, з грубим порушенням у відтворенні форми та передачі основних пропорцій предметів, що зображуються, які змінюють основні параметри натури; невдалим вирішення в тоні та в кольорі предметів, а також за відсутність повітряного середовища в якому вони знаходяться; за відсутність навичок володіння технікою акварелі чи гуаші.

Оцінка роботи у 1-3 бали вважається незадовільною. Така робота не відповідає вимогам творчого конкурсу.

Конкурсна комісія приймає рішення щодо оцінювання робіт відкритим голосуванням. Рішення комісії оформляється протоколом. Протокол складається та здається відповідальному секретарю приймальної комісії в день проведення конкурсу.

6. ТИПОВІ ПОМИЛКИ АБИТУРІЄНТІВ

Помилки, які впливають на оцінку роботи:

- 7.1. Невдалий вибір формату (вертикаль чи горизонталь);
- 7.2. Неправильне розташування предметів на аркуші паперу (зображення занадто мале (велике), порушена рівновага натюрморту, тощо);
- 7.3. Неправильно визначені пропорції предметів (співвідношення висоти до ширини кожного окремо взятого предмета і в порівнянні предметів між собою);
- 7.4. Не чітко, або взагалі не показана предметна площина;
- 7.5. Неправильно знайдене місце предметів на предметній площині (який предмет далі від глядача, ближче до глядача; порушено розташування предметів між собою, тощо);
- 7.6. Спотворення перспективних скорочень (прямих паралельних ліній, еліпсів);
- 7.7. Порушення конструктивної побудови предметів (спотворена симетрія предмета, не знайдені лінії зломів по вертикалі, по горизонталі тощо);
- 7.8. Неправильне розміщення тонових плям світлотіньового моделювання форми, або відсутність деяких із основних чинників (світло, півтінь, тінь власна, рефлекс, нюанс, тінь падаюча);
- 7.9. Неправильне порівняння в тоні та кольорі основних чинників світлотіньового моделювання форми (тінь падаюча темніша від власної, нюанс завжди світліший за рефлекс, тощо);
- 7.10. Непослідовне ведення роботи над натюрмортом (кожен предмет промальовується окремо, один предмет ледве намічений, інший вже опрацьовується в тоні та кольорі, тощо); або предмети опрацьовані окремо, а оточуюче середовище (драперії, площини – вертикаль та горизонталь) окремо або взагалі не опрацьовані;
- 7.11. Невміння об'єднати предмети постановки засобами колориту;
- 7.12. Відсутність порівняння локальних кольорів різних предметів натюрморту між собою;
- 7.13. Порушення одного з найважливіших принципів академічного живопису – «тепло-холодності», тобто бачення та вміння передати «теплі» та «холодні» відтінки одного кольору.

7.14.Вирішення живописної композиції у відверто декоративному ключі, в той час, як від абітурієнта вимагається створити академічний етюд, тобто показати предмети в повітряному середовищі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аксенов Ю. Г. Рисунок и живопись. Руководство для самодеятельных художников т. 1. М. – Искусство, 1961. – 206 с.
2. Живопис: уч. пособие для студ. высш. учебн. заведений. Н. П. Бесчастков. – М.: Буманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 224 с.
3. Михайлов А. М. Искусство акварели: Учеб. пособие. – М.: Изобразит. искусство, 1995.-300с.
4. Пучков А.С., Триселев А.В. Методика работы над натюрмортом. – М.: Просвещение, 1982.-160с.
5. Сокольникова Н. М. Изобразительное искусство: Учебник для уч. 5-8 кл.; основы композиции. – Обнинск: Титул, 1998. – 80 с.
6. Уильям Ньютон. Акварельная живопись. Как создать красивую картину. М.: «Кристина – новый век». – 2004. – 48 с.
7. Недосеко Н. П. Живопис – методичні рекомендації. Черкаси. – 2002. – 26 с.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел вступник на вимогу викладача залишає аудиторію, а його екзаменаційна робота не оцінюється.

Приклади робіт з високою оцінкою

Приклади робіт з помилками

